

vem. Vždyť důkaz o nemožnosti oplození může manžel vésti různým způsobem. Tak na příklad tím, že prokáže, že tělesné obcování, z něhož dítě mohlo býti zplozeno, pro jeho nepřítomnost bylo nemožno, nebo tím, že přes to, že s matkou dítěte tělesně obcoval, ji neoplozil pro svou neschopnost, oplodnití, a ovšem i tím, že prokáže, že v kritické době neobcoval s manželkou vůbec, neboť, neobcoval-li s ní, nemohlo nastati oplození. Touto úvahou padá již přísné stanovisko odvolacího soudu, že nemožnost oplození nelze prokázati důkazem, že k souloži nedošlo, i když byla objektivně možna. Posoudil tudíž odvolací soud tuto věc po stránce právní nesprávně. Avšak odvolací soud pochybil také v dalším, pokud se totiž obírá s výtkou odvolání, že řízení v první stolici zůstalo neúplným, když prvý soud nepřipustil přísežný výslech otce dítěte o tom, že v kritické době s matkou dítěte nesouložil. V §u 158 obč. zák. jest sice ustanoveno, že ani cizoložství matky, ani její tvrzení, že dítě jest nemanželským, s a m o o s o b ě nemůže dítěti odňati právo manželského zrození, nelze však tvrditi, že důkaz, že nedošlo v kritické době §u 163 obč. zák. k tělesnému obcování, svědectvím manželky byl by ve spojení s jinými důkazy a zejména i s výpovědí žalobce jako strany bezcenným a vadným, vždyť provedení tohoto důkazu žpřávidla jinými prostředky vůbec není možno. Nelze tudíž bezcennost a vadnost těchto důkazů pouhým poukazem na § 158 bez uvedení bližších okolností odůvodňujících tento názor, míti za opodstatněnu. Bylo proto, když nedostačovaly provedené důkazy z jakéhokoliv důvodu k průkazu sporných a pro rozhodnutí závažných okolností, že manželé v kritické době §u 163 obč. zák. spolu tělesně neobcovali, připustiti důkaz výslechem stran, a, jelikož odvolací soud přes shora zmíněné odvolací důvody tak neučinil, jest odvolací řízení neúplným a jest také uplatněný důvod podle §u 503 čís. 2 opodstatněn.

Čís. 4392.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Pro zařazení zaměstnance do té které skupiny jest v zásadě rozhodnou jeho poslední skutečně vykonávaná služba. Nepoužil-li však zaměstnavatel zaměstnance ze své vůle k vyšším službám, ač jmenováním a zvýšením platu uznal jeho způsobilost k nim, jest zaměstnance zařaditi do této vyšší skupiny.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1924, Rv I 1138/24.)

Žalobce domáhal se na žalovaném majiteli panství placení zaopatřovacích požitků dle skupiny sedmé. O b a n i ž š í s o u d y přiznaly žalobci zaopatřovací požitky pouze dle skupiny třetí, jež byl též žalovaný uznal.

N e j v y š š í s o u d přiznal žalobci zaopatřovací požitky dle skupiny šesté.

D ů v o d y:

Žalobcem uplatněný dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c-ř. s. (nesprávné právní posouzení věci) jest opodstatněn. Jest zjištěno, že

žalobce byl dekretem ze dne 1. listopadu 1918 jmenován lesním dozorcem (Forstwart) s platem revírního lesního 1600 Kč ročně a s příslušnými kvinkvenálkami, že však přes toto své jmenování a zvýšení dosavadního platu i nadále konal pouze služby hajného první třídy. Soud odvolací v souhlase se soudem první stolice zastává názor, že dle předpisu § 10 zákona ze dne 18. března 1921 čís. 130 sb. z. a n. a podle vysvětlivek k tomu ustanovení ve vládním nařízení ze dne 13. května 1921 čís. 189 sb. z. a n. pro zařazení žalobce jako bývalého zaměstnance na velkém statku pozemkovém do některé ze skupin zaopatřovacích požitků, v tabulce uvedených, jest jediné rozhodnou jeho posledně skutečně vykonávaná služba, a přisoudil žalobci zaopatřovací požitky podle 3. skupiny tabulky jako hajnému první třídy. Arciť odpovídá tento názor doslovu právě citovaných norem a jest také ve většině případů správným. Avšak pro řešení tohoto zvláštního případu pravidla §u 10 zákona nelze použiti. V materiálich není uvedeno, proč pro zařazení bývalých zaměstnanců na velkém statku pozemkovém do některé ze skupin zaopatřovacích požitků, v tabulce uvedených, má býti rozhodnou posledně konaná služba. Zákonodárný důvod tohoto ustanovení jest v technice zákona. Služební poměr zaměstnanců, o které jde, nebyl a není dosud jednotně upraven, jako na př. služební poměr státních nebo samosprávných zaměstnanců. Při množství zaměstnavatelů a nedostatku předpisů rázu donucovacího jednotliví zaměstnavatelé upravili služební poměr svých zaměstnanců nikoliv dle jednotného systému a dle stejných zásad, nýbrž způsob úpravy byl různým jak co do výše platů a postupových lhůt, tak co do titulů, jež zaměstnancům při stejném způsobu zaměstnání náležely. Jednotná úprava jejich zaopatřovacích požitků zákonem ze dne 18. března 1921 čís. 130 sb. z. a n. musila proto nutně vycházeti z jiných, spolehlivějších směrnic a jako taková jevila se nejvhodněji právě posléze konaná služba. Tyto služby zákon podle jejich vlastnosti a hodnoty roztrídil do 11. skupin, podle nichž pak stanovena výše zaopatřovacích požitků. Při tom nesmí býti přehlíženo, že tím se měla překonati obtíž, jež se stavěla jednotné úpravě v cestu proto, že jednotlivé systémy úpravy služebního poměru u různých zaměstnavatelů se od sebe odlišovaly. Shora uvedená ustanovení ukazují pouze c e s t u, kterou jest nejsnadněji spravedlivě zaopatřovací požitky určiti, neřeši však zároveň pochybnosti, jež se vyskytují při postupu podle ní. Nelze také uvést žádný rozumný důvod, proč by mělo pravidlo, že rozhoduje posléze konaná služba, platiti také při řešení otázky, která služba jest rozhodnou, když bývalý zaměstnanec konal jinou službu, než jaká byla na dotyčném velkostatku při jeho postavení, titulu a platu obvyklou. Zákon ze dne 18. března 1921 čís. 130 sb. z. a n. stanoví, do které skupiny sluší zaměstnance zařaditi, když je jisto, že způsob jeho zaměstnání jest v úplné shodě s jeho postavením, platem a titulem, náležejícím mu podle konkrétní faktické úpravy služebního poměru na velkém statku pozemkovém, kde jest zaměstnán, neřeši však otázky, která služba rozhoduje, když zaměstnanec nekonal služby, kterou by dle svého postavení (titulu a platu) m ě l konati, nýbrž jinou službu. Předpokládá se totiž obyčejný případ, že bývalý zaměstnanec vykonával skutečně onu službu, jež mu náleží. V tomto sporu jde však o takový mimořádný případ. Žalobce byl dekretem ze dne 1. listopadu 1918, jehož pravost

strany uznaly, bez omezení povýšen na lesního dozorce. Uvádí-li se v dekretě, že byl jmenován za svou zdatnou činnost v lesní službě lesním dozorcem (Forstwart) v revíru S. a že mu byl přiznán základní plat revírního lesního — tedy ještě vyšší, než by mu byl podle služební hodnosti náležel — s pětiletými přídávky, byl jím služební poměr k zaměstnavateli nově upraven. Nešlo tedy pouze o poctu žalobci prokázanou, nýbrž o skutečné jeho povýšení. Přes to nekonal od té doby služby lesního dozorce, nýbrž zastával na dále službu hajného první třídy. Dle zákona spadá služba hajného první třídy, kterou posléze konal, do kategorie 3 tabulky, služba lesního dozorce (Forstwart), kterou dle svého posledního jmenování měl konati, do 6. kategorie. Rozhodnutí sporu závisí tedy dle shora uvedených úvah na řešení otázky, na či vrub jde okolnost, že žalobce nekonal služby, která mu dle povýšení náležela. Dle zásad občanského zákona nemá sice zaměstnanec zpravidla nároku vůči zaměstnavateli na určitý způsob zaměstnání. Avšak na druhé straně nemůže také býti pochybnosti o tom, že nedostatečné zaměstnání nebo zaměstnání jiným způsobem není zaměstnanci na újmu, neboť zásada §u 1155 obč. zák. (nové znění), že zaměstnanci náleží také úplata za služby, ke kterým nedošlo, když zaměstnanec byl je ochoten konati, ale pro okolnosti, jež se vyskytly na straně zaměstnavatele, je konati nemohl, platí obdobně také pro ostatní jeho nároky, tedy i pro jeho nárok na zaopatřovací požitky podle zákona ze dne 18. března 1921 čís. 130 sb. z. a n. Když je jisto, že žalovaný zaměstnavatel nepoužil služby žalobce jako lesního dozorce z vlastní vůle, tedy pro okolnost, vyskytnuvší se v jeho osobě, ač jmenováním jeho lesním dozorcem a mimořádným zvýšením platu jeho způsobilost k tomuto služebnímu povolání uznal, ano vyznamenal, jest nepochybně oprávněn závěr, že žalobce tím nepozbyl nároku na zařazení do oné skupiny zaopatřovacích požitků, která mu dle jeho posledního jmenování lesním dozorcem náleží, neboť i při ukončení své činné služby toto služební postavení měl a plat podle něho pobíral. Rozsudky obou nižších soudů neposoudily věc po stránce právní správně, přisoudivše mu zaopatřovací požitky pouze podle 3. skupiny a nikoliv podle 6. skupiny tabulky. .

Čís. 4393.

Zákon o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.

Nárok zaměstnance na plat za celou dobu řádné výpovědi, ježto byl vypověděn v kratší lhůtě, podléhá průpadu dle §u 34 zák. o obch. pom.

Předčasné propuštění nevyžaduje vždy, by poměr byl rozvázán s okamžitou platností.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1924, Rv I 1297/24.)

Žalobce byl zaměstnán jako obchodní pomocník u žalovaného. Dne 31. prosince 1921 dostal výpověď ku dni 31. ledna 1922. Žalobou, zadanou na soudě dne 1. prosince 1923, domáhal se žalobce na žalovaném platu za měsíce leden — březen 1922 po odečtení platu, jež byl obdržel za měsíc leden. Procesní soud první stolice uznal podle ža-